Way out West

I kväll fraiser Håkan Hellström Way out West med att spela sin debutplatta från första till sista låt.
Johan Lindqvist berättar hur det gick till när den blivande klassikern föddes.
Bilderna är från en spelning på Kåren i Göteborg i november 2000 – veckorna efter plattans utgivning.

Sorglösa dagar

"Jag minns att vi satt i en lägenhet och att det var en del viktiga branschmänniskor där. Håkan spelade Känn ingen sorg på gitarr och det gick inte att missa att den skulle bli hur stor som helst."
TIMO RAISANEN

Håkan Hellström hade trummat i Honey is cool och varit en av de svartsynta, missförstådda unga männen i Broder Daniel. Han prövade sig fram med ett band som hette Pärels. Men i hjärtat brände ett fing låtar som skulle förändra allting. Som skulle göra Håkan Hellström till landets mest älskade artist.

– Håkan brukade ringa mig, under tiden med Pärels, när han ville spela in sina skisser. Det var alltid väldigt, väldigt bra texter men musiken spretade. Han var väldigt ung och prövade sig fram. Envisades med vissa saker som kanske inte funkade, minns Johan Forsman-Löwenström som Håkan kände från tiden med Broder Daniel och som hade etablerat sig som producent.

– Sen kom 1999 och Håkan hade styrt upp det med Johan Neckvall och Daniel Gilbert och så introducerade han Timo (Räisänen). Han hade nya låtar och vi hyrde in oss i Sound tracks replokal i en källare i Mölndal.

Fem låtar spelades in: Känn ingen sorg för mig Göteborg, Vi två ry ler, Nu kan du få mig så lätt, En vän med en bil och en sambaversion av Magiskt, men tragiskt. Senare var det bara tagningen av Vi två ry ler som verkligen hamnade på den färdiga skivan..

– Det var en otrolig kreativ atmosfär och jag vill påstå att det var under den sessionen som soundet tog form. Vi vred på fjäderreverben och det skulle skramla. De melodier som Håkan kom med var ju helt fenomenala. Och den intensiteten som Håkan och Timo hittade tillsammans var unik. Alla triggade varandra, det blev som en fest. Timo var energiknippet, jag var redan då mer lågmäld, säger Johan Forsman.

TIMO RAISANEN, gitarristen och falsettprinsen som skulle komma att bli Håkan Hellströms sidekick på scenen under de kommande åren, minns inspelningarna som ett tillstånd av feber.

– Jag var bara så tyckligt över att filvara med, jag kände direkt att detta var något väldigt speciellt och försökte bara bidra med så mycket energi och hjärta som möjligt. Håkan hade en övergripande bild om hur han ville att plattan skulle bli. För mig handlade det mest om att ge mig in i låtarna och försätta mig i någon slags trans, säger Timo Räisänen i dag.

Johan Forsman tog den färdiga killardemon till Ise Samie på Dolores och EMI. Ville han hjälpa till med att få till en skiva? Svaret var ganska tvekande. Ise tyckte att det fattades något. Men senare bestämde man ändå att försöka igen. Men då var Johan Forsman upptagen med att producera Caesars och Soundtrack of our lives. Martias Glavå tog över producentrollen och man flyttade in i Music-a-matic-studion. Fredrik Sandsten från just Soundtrack kallades in för att ta hand om trummorna. Sandsten var i desperat behov av en nytändning, tyckte att bandet inte kom någonstans och funderade på att sluta med musiken.

– All musik då med svenska texter var antingen otroligt trist eller bara fånig. Håkan hade någonting annat, det var naivt och skruvat och nytt, minns Fredrik Sandsten som allt så snabbt anslöt till de andra.

– När Fredrik kom in så fick ju plattan det där rappa trumspelet som låtarna verkligen behövde, menar Johan Forsman.

– Allt gick väldigt fort. Håkan uppmuntrade hela tiden oss att ta allting fullt ut, att inte alls hålla igen. Han hade en tydlig idé och tillsammans med Daniel (Gilbert) och Timo (Räisänen) skapades en mycket speciell stämning. Jag var ju lite äldre än de andra, men sveptes med av det där. Det var en atmosfär där allt var ok. Man fick pröva saker och bara öva på. Oscar kunde ju knappt spela bas, han lärde sig under inspelningarna. Sedan är det klart att det var en del tjabbel som det är under alla inspelningar, men det var ändå en känsla av "once in a lifetime", säger Fredrik Sandsten..

TILLSAMMANS HADE MAN tre veckor i studion. Ryktet om att någonting var på gång började cirkulera på stan och Håkan och bandet gjorde några strödspelningar.

– Vi gjorde en spelning i Bragebacken, som fick en tvåa i GP, vi spelade på Heden under Kalaset och var i Stockholm och Emmaboda. Vi spelade på Jazzhuset och det var kö ut i Allén, då fattade vi i att något höll på att hända. Sedan under hösten var ju allt helt galet, plötsligt hade pandabrudarna längst fram fått sällskap av en massa dansande glada människor, berättar Fredrik Sandsten.

Timo Räisänen rotar också i minnesbanken. Får upp en bild i skallen:

– Jag hade ljugit till mig ett jobb som AD. Vi var på vårkonferens när bandet kom förbi och hämtade mig i en risig, svart turnebuss. Jag tyckte den var helt fantastisk och kollegerna vinkade av mig. Sedan åkte vi ned till Malmö för premiär, det var som en feberdröm. Det var galenskap. Vilda år.

Tio år senare ligger Håkan Hellström sista handen vid sin sjätte platta. Och firar med att bränna av debuten i Slottsskogen. Som en punkt och ett startskott på samma åring.

JOHAN LINDQVIST
031-62 47 78 johan.lindqvist@gp.se

KÅREN, NOVEMBER 2000. Håkan Hellström med en cigarett bakom varje öra och tamburin, Fredrik Sandsten vid trummorna.

KLASSISK KOSTYM.

FAKTA: Känn ingen sorg för mig Göteborg
Släppdatum: 16 oktober 2000
Singlar: Känn ingen sorg för mig Göteborg, Ramlar, En vän med en bil och Nu kan du få mig så lätt.
Musiker: Daniel Gilbert, Timo Räisänen, Oscar Wallbom, Fredrik Sandsten, Johan Neckvall, Stefan Sporsén och Jonas Karnell.

Bilder: VIKTOR SUNDBERG
UPPS JUNGNING. Timo Räisänen, Magnus Carlson (senare i Weeping Willows och The Moon Ray Quintet) och Håkan inför spelningen på Kåren.

SEN SHOW. Angélique Kidjo gav konsert till långt efter midnatt.

Makebas kronprinsessa håller hov

AFROSOULPOP.
ANGÉLIQUE KIDJO
Götaplatsen, fredag (Kulturkalaset)
★★★★
Publik: Stor
Bäst: Move on up.
Sämst: Det är förstås illa hämmande med en sångerska som inte kan röra sig på scen.

Angélique Kidjo anses allmänt vara den internationellt sett största afrikanska stjärnan av i dag, en naturlig arvtagare till Polarpriswinnande Miriam "Mama Africa" Makeba. Detta trots, eller tack vare, att hon (liksom Makeba) levt större delen av sitt liv i exil från sitt hemland Benin, först i Paris och numera New York.

Makeba stod på scen den kväll hon avled 76 år gammal, och Kidjo tänker knappast bli sämre. Hon firade alldeles nyligen sin femtioårsdag på en ordinär jazzfestivalscen, och det är där hon villvara – en utpräglad scenartist, i sitt absoluta esse i det varma rampljuset framför dansande, jublande massor.

Just i dag är hon visserligen lite stukad, bokstavligen, efter ett vilt fall på en scen (Finska) häromdagen. Hon bjuder upp till fest ändå, sittande på en stol. Men också på en hel del eftertanke och klokskaper, som den djupt engagerade person hon är.

Och kommer naturligt direkt in på hennes senaste Göteborgsbesök som blev oväntat präglat av sorg och chock. Det var nämligen dagen efter Backabranden, varför arrangören först ville ställa in av respekt för offren. Men Kidjo vägrade, gjorde i stället konserten till en hyllningsfest för de omkomna och deras anhöriga.

Sen spelar hon en återhållet vacker version av Sydney Beches klassiker Petite fleur, egentligen en hyllning till hennes nyligen avlidne far.

Bandet hon har med sig är litet men ruskigt tajt, och har som sig bör stark betoning på rytmsektionen (dock inget blås tyvärr), särskilt brillerar slagverkaren. De plockar russin ur hela hennes karriär, som till stora delar byggts på afro-soul-flerade tolkningar av kända låtar av de mest skilda slag. Den fina Afrika är dock hennes egen (liksom tillägnar hon den till Miriam Makeba), men höjdpunkten är Curtis Mayfields Move on up som hon verkligen ger en ny dimension.

Sen är det slut, lite kort och snöpligt. Men det var med rejält med mersmak.

PATRIK LINDGREN